

Brussel, 13.7.2021
COM(2021) 402 final

2021/0228 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**tot wijziging van Verordening (EU) 2020/2222 van het Europees Parlement en de Raad
met betrekking tot de grensoverschrijdende infrastructuur die de Unie en het Verenigd
Koninkrijk met elkaar verbindt via de vaste Kanaalverbinding**

(Voor de EER relevante tekst)

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Om de connectiviteit tussen de Unie en het Verenigd Koninkrijk na afloop van de overgangsperiode als bedoeld in artikel 126 van het terugtrekkingsakkoord te waarborgen, achtte de Uniewetgever het van cruciaal belang dat in het Verenigd Koninkrijk gevestigde en vergunde spoorwegondernemingen via de vaste Kanaalverbinding spoorvervoer konden blijven exploiteren¹.

In het licht van die doelstelling en teneinde de betrokken lidstaten in staat te stellen de nodige maatregelen te nemen om de connectiviteit overeenkomstig het Unierecht te waarborgen, is de geldigheid van vergunningen die het Verenigd Koninkrijk uit hoofde van Richtlijn 2012/34/EU² aan op zijn grondgebied gevestigde spoorwegondernemingen heeft afgegeven en van de veiligheidscertificaten die de Intergouvernementele Commissie die is opgericht bij artikel 10 van het Verdrag tussen het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en de Franse Republiek betreffende de bouw en de exploitatie door privéconcessionarissen van een vaste Kanaalverbinding, ondertekend te Canterbury op 12 februari 1986 (het “Verdrag van Canterbury”), uit hoofde van Richtlijn 2004/49/EG³ aan die spoorwegondernemingen heeft afgegeven, bij Verordening (EU) 2020/2222⁴ van het Europees Parlement en de Raad verlengd tot 30 september 2021.

Bij Verordening (EU) 2020/2222 is ook de geldigheidsduur van de door de voornoemde Intergouvernementele Commissie aan de beheerder van de vaste Kanaalverbinding verleende veiligheidsvergunning verlengd tot en met 28 februari 2021.

Op 10 november 2020 heeft Frankrijk de Commissie in kennis gesteld van zijn voornemen om overeenkomstig artikel 14, lid 3, van Richtlijn 2012/34/EU met het Verenigd Koninkrijk onderhandelingen te openen over een grensoverschrijdende overeenkomst om in het VK gevestigde en vergunde spoorwegondernemingen in staat te stellen gebruik te maken van de grensoverschrijdende infrastructuur die het VK via de vaste Kanaalverbinding met de Unie verbindt, namelijk tot het grensstation en de terminal van Calais-Fréthun (Frankrijk), zonder daartoe krachtens Richtlijn 2012/34/EU een vergunning te moeten aanvragen bij een vergunningverlenende autoriteit van de Unie. Na de afronding van de onderhandelingen over deze grensoverschrijdende overeenkomst is de Commissie op 1 juni 2021 in kennis gesteld van de ontwerptekst.

¹ De spoorwegondernemingen die spoorvervoer via de Kanaaltunnel exploiteren, zijn Eurostar International Limited (EIL), DB Cargo UK en GB Railfreight.

² Richtlijn 2012/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 tot instelling van één Europese spoorwegruiimte (*PB L 343 van 14.12.2012, blz. 32*).

³ Richtlijn 2004/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake de veiligheid op de communautaire spoorwegen en tot wijziging van Richtlijn 95/18/EG van de Raad betreffende de verlening van vergunningen aan spoorwegondernemingen, en Richtlijn 2001/14/EG van de Raad inzake de toewijzing van spoorweginfrastructuurcapaciteit en de heffing van rechten voor het gebruik van spoorweginfrastructuur alsmede inzake veiligheids certificering (*PB L 164 van 30.4.2004, blz. 44; niet langer van kracht*).

⁴ Verordening (EU) 2020/2222 van het Europees Parlement en de Raad van 23 december 2020 betreffende bepaalde aspecten van spoorwegveiligheid en spoorverbindingen met betrekking tot de grensoverschrijdende infrastructuur die de Unie en het Verenigd Koninkrijk verbindt via de vaste Kanaalverbinding (*PB L 437 van 28.12.2020, blz. 43*).

Op 15 juni 2021 heeft Frankrijk de Commissie in kennis gesteld van zijn voornemen om overeenkomstig artikel 10, lid 9, van Richtlijn (EU) 2016/798⁵ met het Verenigd Koninkrijk onderhandelingen te openen over een grensoverschrijdende overeenkomst om de voornoemde spoorwegondernemingen in staat te stellen de vaste Kanaalverbinding tot het grensstation en die terminal van Calais-Fréthun te gebruiken zonder overeenkomstig die richtlijn een uniek veiligheidscertificaat van de Unie te moeten aanvragen. De onderhandelingen over deze grensoverschrijdende overeenkomst zullen naar verwachting in de loop van augustus 2021 worden afgerond.

De formele procedures die krachtens het recht van beide partijen moeten worden gevolgd om deze overeenkomsten voorlopig toe te passen of in werking te doen treden, nemen evenwel extra tijd in beslag. Ze zullen naar verwachting pas zes maanden na de einddatum van de noodmaatregelen die momenteel van kracht zijn, namelijk 30 september 2021, afgerond zijn.

De twee grensoverschrijdende overeenkomsten zijn geschikte instrumenten om de doelstellingen van Verordening (EU) 2020/2222 te verwezenlijken, namelijk de continuïteit van de activiteiten van de betrokken spoorwegexploitanten waarborgen. Tenzij de geldigheidsduur van de vergunning en veiligheidscertificaten van de betrokken spoorwegexploitanten wordt verlengd in afwachting van de inwerkingtreding of voorlopige toepassing van die overeenkomsten, vervallen die vergunningen en veiligheidscertificaten op 30 september 2021 en zullen de betrokken spoorverbindingen worden stopgezet, waardoor het passagiers- en goederenvervoer via de vaste Kanaalverbinding aanzienlijk zouden worden verstoord.

Het is derhalve in het belang van de Unie om de geldigheidsduur van die vergunningen en certificaten te verlengen tot en met 31 maart 2022.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Dit voorstel is bedoeld als een *lex specialis* om enkele gevolgen op te vangen van het feit dat het Unierecht niet langer van toepassing is op het Verenigd Koninkrijk en omdat, tenzij anders bepaald, de door de Intergouvernementale Commissie afgegeven certificaten en vergunningen vanaf 30 september 2021 niet langer geldig zijn volgens het Unierecht. Dit geldt ook voor de exploitatievergunningen die zijn afgegeven door de vergunningverlenende instantie van het Verenigd Koninkrijk. De voorgestelde verlenging is strikt beperkt tot wat in dit verband noodzakelijk is om verstoringen van grensoverschrijdende activiteiten te voorkomen en is slechts van tijdelijke aard. De algemene bepalingen van Richtlijn (EU) 2016/798, waarbij de Richtlijnen 2004/49/EG en 2012/34/EU werden ingetrokken, blijven onverminderd van toepassing. Dit voorstel is bijgevolg volledig in overeenstemming met de bestaande wetgeving.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Het voorstel heeft betrekking op spoorwegveiligheid en spoorverbindingen, ter aanvulling van Richtlijn (EU) 2016/798, waarbij de richtlijnen 2004/49/EG en 2012/34/EU zijn ingetrokken. Het is de bedoeling om de continuïteit van het grensoverschrijdend spoorvervoer van en naar het Verenigd Koninkrijk na 30 september 2021 te verzekeren.

⁵ Richtlijn (EU) 2016/798 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 inzake veiligheid op het spoor (*PB L 138 van 26.5.2016, blz. 102*).

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De rechtsgrondslag is artikel 91, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Aangezien het voorstel een aanvulling vormt op het bestaande Unierecht en bepalingen bevat ter vergemakkelijking van een ordelijke toepassing van dat recht na de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie, kan de doelstelling ervan alleen worden bereikt door optreden op het niveau van de Unie.

- **Evenredigheid**

Verordening (EU) 2020/2222 bevat maatregelen om de continuïteit van het grensoverschrijdend spoorvervoer tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk te waarborgen.

De voorgestelde verlenging van de looptijd van die maatregelen, zonder de werkingssfeer of inhoud daarvan anderszins te wijzigen, gaat niet verder dan wat strikt noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat de door de betrokken lidstaat onderhandelde grensoverschrijdende overeenkomsten in werking kunnen treden en aldus de verwezenlijking van bovengenoemde doelstelling te waarborgen. De maatregel wordt derhalve als evenredig beschouwd.

- **Keuze van het instrument**

Aangezien het een wijzigingshandeling betreft, moet het de vorm aannemen van het instrument dat wordt gewijzigd, namelijk Verordening (EU) 2020/2222. Derhalve is een verordening van het Europees Parlement en de Raad de enige geschikte rechtshandeling.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Dit is niet van toepassing omdat de voorgestelde maatregelen slechts de verwezenlijking van de doelstellingen van Verordening (EU) 2020/2222 waarborgen, namelijk de gevolgen van een uitzonderlijke, tijdelijke en eenmalige gebeurtenis verzachten.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De potentiële problemen die kunnen ontstaan door het verstrijken van de in artikel 8 van Verordening (EU) 2020/2222 vastgestelde toepassingsperiode vergen een verlenging van de maatregelen, overeenkomstig het verzoek van Frankrijk en de betrokken spoorwegondernemingen.

De urgentie van het optreden van de Unie vereist een onmiddellijk regelgevend optreden om de continuïteit van het vervoer via de vaste Kanaalverbinding te waarborgen, waardoor de mogelijkheden voor een openbare raadpleging over het voorstel zeer beperkt zijn.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Deze informatie is intern juridisch en technisch geanalyseerd om te verzekeren dat de voorgestelde maatregel het beoogde doel bereikt en tegelijk beperkt blijft tot het strikt noodzakelijke.

- **Effectbeoordeling**

Een effectbeoordeling is niet nodig, gezien het uitzonderlijke karakter van de situatie en de korte duur van de voorgestelde maatregel. Er zijn geen andere materieel en juridisch verschillende beleidsopties beschikbaar dan de optie die wordt voorgesteld.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

Niet van toepassing.

- **Grondrechten**

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de toepassing of de bescherming van de grondrechten.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Niet van toepassing.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

Niet van toepassing gezien de beperkte duur van de voorgestelde maatregel.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Artikelsgewijze toelichting**

Verordening (EU) 2020/2222 is van toepassing op:

- (a) veiligheidsvergunningen die de Intergouvernementele Commissie krachtens artikel 11 van Richtlijn 2004/49/EG heeft afgegeven aan de infrastructuurbeheerder van de vaste Kanaalverbinding;
- (b) veiligheidscertificaten die de Intergouvernementele Commissie krachtens artikel 10 van Richtlijn 2004/49/EG heeft afgegeven aan in het Verenigd Koninkrijk gevestigde spoorwegondernemingen die gebruik maken van de vaste Kanaalverbinding;
- (c) vergunningen die uit hoofde van hoofdstuk III van Richtlijn 2012/34/EU zijn afgegeven aan in het Verenigd Koninkrijk gevestigde spoorwegondernemingen die gebruikmaken van de grensoverschrijdende infrastructuur die de Unie en het Verenigd Koninkrijk met elkaar verbindt via de Kanaaltunnel.

Overeenkomstig artikel 3, lid 1, van Verordening (EU) 2020/2222 blijven veiligheidsvergunningen geldig gedurende twee maanden vanaf de datum van toepassing van de verordening (d.w.z. tot en met 28 februari 2021).

De voorgestelde verordening heeft tot doel de noodmaatregelen met betrekking tot de geldigheid van veiligheidscertificaten en -vergunningen te verlengen. De voorgestelde verlenging loopt tot 31 maart 2022.

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Verordening (EU) 2020/2222 van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de grensoverschrijdende infrastructuur die de Unie en het Verenigd Koninkrijk met elkaar verbindt via de vaste Kanaalverbinding

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 91, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité⁶,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's⁷,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Teneinde na het verstrijken van de overgangsperiode als bedoeld in artikel 126 van het Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie⁸ de connectiviteit tussen de Unie en het VK te waarborgen en de continuïteit van de activiteiten van in het VK vergunde en gevestigde spoorwegondernemingen die in de vaste Kanaalverbinding actief zijn te verzekeren, is de geldigheid van vergunningen die het VK uit hoofde van Richtlijn 2012/34/EU⁹ aan op zijn grondgebied gevestigde spoorwegondernemingen heeft afgegeven en van de veiligheidscertificaten die de Intergouvernementele Commissie die is opgericht bij artikel 10 van het Verdrag tussen het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en de Franse Republiek betreffende de bouw en de exploitatie door privéconcessionarissen van een vaste Kanaalverbinding, ondertekend te Canterbury op 12 februari 1986 (het “Verdrag van Canterbury”), uit hoofde van Richtlijn 2004/49/EG¹⁰ aan in het VK gevestigde spoorwegondernemingen heeft afgegeven, bij

⁶ PB C van , blz. .

⁷ PB C van , blz. .

⁸ Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (PB L 29 van 31.1.2020, blz. 7).

⁹ Richtlijn 2012/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 tot instelling van één Europese spoorwegruimte (PB L 343 van 14.12.2012, blz. 32).

¹⁰ Richtlijn 2004/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake de veiligheid op de communautaire spoorwegen en tot wijziging van Richtlijn 95/18/EG van de Raad betreffende de verlening van vergunningen aan spoorwegondernemingen, en Richtlijn 2001/14/EG van de Raad inzake de toewijzing van spoorweginfrastructuurcapaciteit en de heffing van rechten voor het gebruik van

Verordening (EU) 2020/2222¹¹ van het Europees Parlement en de Raad verlengd tot 30 september 2021.

- (2) Bij Besluit (EU) 2020/1531¹² van het Europees Parlement en de Raad zijn Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk gemachtigd een internationale overeenkomst te sluiten ter aanvulling op het Verdrag tussen de Franse Republiek en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland betreffende de bouw en de exploitatie door privéconcessionarissen van een vaste Kanaalverbinding (“het Verdrag van Canterbury”) wat betreft de toepassing van de regels inzake de spoorwegveiligheid in de vaste Kanaalverbinding. Er is echter nog geen overeenkomst gesloten en dat zal op korte termijn wellicht ook niet gebeuren.
- (3) In die context heeft Frankrijk overeenkomstig artikel 14 van Richtlijn 2012/34/EU met het Verenigd Koninkrijk onderhandeld over een grensoverschrijdende overeenkomst betreffende veiligheidscertificaten. Frankrijk heeft ook onderhandeld over een overeenkomst inzake vergunningen van spoorwegondernemingen, zoals op 10 november 2020 bij de Commissie aangemeld en onderstreept in overweging (9) van Verordening (EU) 2020/2222. De interne procedures die krachtens het recht van beide partijen vereist zijn voor de voorlopige toepassing of inwerkingtreding van beide overeenkomsten zullen naar verwachting zes maanden in beslag nemen en pas afgerond zijn na het verstrijken van de maatregelen waarin Verordening (EU) 2020/2222 voorziet, namelijk 30 september 2021.
- (4) Onverminderd de door de Commissie uit hoofde van artikel 14, leden 4 en 5, van Richtlijn 2012/34/EU te verrichten beoordeling en te nemen besluiten, zijn deze twee grensoverschrijdende overeenkomsten geschikte instrumenten om de connectiviteit tussen de Unie en het Verenigd Koninkrijk te waarborgen. Tenzij de geldigheidsduur van de in overweging (1) bedoelde vergunningen en veiligheidscertificaten echter wordt verlengd zodat deze overeenkomsten in werking kunnen treden of voorlopig kunnen worden toegepast, zullen de spoorwegondernemingen die spoorverbindingen exploiteren via de vaste Kanaalverbinding hun activiteiten op 30 september 2021 stopzetten, waardoor het passagiers- en goederenvervoer tussen de Unie en het Verenigd Koninkrijk zwaar zou worden verstoord.
- (5) Het is derhalve in het belang van de Unie om de geldigheidsduur van die vergunningen en certificaten middels een wijziging van Verordening (EU) 2020/2222 te verlengen tot en met 31 maart 2022.
- (6) Gezien de urgentie die voortvloeit uit het einde van de bij Verordening (EU) 2020/2222 vastgestelde maatregelen, moet een uitzondering worden gemaakt op de periode van acht weken als bedoeld in artikel 4 van Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie, aan het Verdrag betreffende de werking van de

spoorweginfrastructuur alsmede inzake veiligheidscertificering (PB L 164 van 30.4.2004, blz. 44; niet langer van kracht).

¹¹ Verordening (EU) 2020/2222 van het Europees Parlement en de Raad van 23 december 2020 betreffende bepaalde aspecten van spoorwegveiligheid en spoorverbindingen met betrekking tot de grensoverschrijdende infrastructuur die de Unie en het Verenigd Koninkrijk verbindt via de vaste Kanaalverbinding (PB L 437 van 28.12.2020, blz. 43).

¹² Besluit (EU) 2020/1531 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2020 waarbij Frankrijk wordt gemachtigd te onderhandelen over een internationale overeenkomst ter aanvulling op het Verdrag tussen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland betreffende de bouw en de exploitatie door privéconcessionarissen van een vaste Kanaalverbinding, en die overeenkomst te sluiten en te ondertekenen (PB L 352 van 22.10.2020, blz. 4).

Europese Unie en aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.

(7) Daar de doelstelling van deze verordening, namelijk de wijziging van Verordening (EU) 2020/2222 en het vaststellen van voorlopige maatregelen over bepaalde aspecten van spoorwegveiligheid en -connectiviteit in verband met het einde van de overgangperiode, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang en de effecten ervan beter door de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om die doelstelling te verwezenlijken.

(8) Deze verordening moet dringend in werking treden,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EU) 2020/2222 wordt als volgt gewijzigd:

(1) Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

(a) de eerste zin van lid 2 wordt vervangen door:

“De in artikel 1, lid 2, punt b), bedoelde veiligheidscertificaten blijven geldig gedurende vijftien maanden vanaf de datum van toepassing van deze verordening.”;

(b) de eerste zin van lid 3 wordt vervangen door:

“De in artikel 1, lid 2, punt c), bedoelde vergunningen blijven geldig gedurende vijftien maanden vanaf de datum van toepassing van deze verordening.”

(2) In artikel 8 wordt lid 3 vervangen door:

“3. Deze verordening houdt op van toepassing te zijn op 31 maart 2022.”

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter